Центр політико-правових реформ

Звіт про діяльність у 2018 році

ЗМІСТ

Вітальне слово 3

Про Центр політико-правових реформ 4

Конституціоналізм 5

Урядування 8

Публічна адміністрація 12

Судівництво 16

Кримінальна юстиція 19

Протидія корупції 22

Участь у коаліціях громадських організацій, роботі органів влади та залучення до роботи нових фахівців 26

Інформаційний звіт 32

Видання 33

Фінансовий звіт 36

Партнери 42

2018 року Центр політико-правових реформ у більшості напрямків діяльності продовжував виконувати розпочаті в попередні роки проекти. Ми отримали можливість приділяти більшу увагу своєму інституційному розвитку в межах Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та реалізується Pact в Україні. Зокрема, сконцентрувалися на розбудові Мережі публічного права та адміністрації (UPLAN) з метою залучення до загальноукраїнських процесів реформування країни експертів з таких інтелектуально потужних центрів, як Львів, Харків, Одеса, Дніпро, Запоріжжя. Цій діяльності значно посприяла можливість провести конкурс і підтримати регіональні організації мікрогрантами в межах нашого проекту «Посилення ролі громадянського суспільства у забезпеченні демократичних реформ і якості державної влади», який фінансується Європейським Союзом.

Цього року в Україні нарешті почало працювати Державне бюро розслідувань, за створення якого наші експерти боролися кілька років. А наприкінці року Кабінет Міністрів вніс до Верховної Ради доопрацьований робочою групою Міністерства юстиції законопроект «Про адміністративну процедуру» (№9456). Ухвалення цього закону, над яким в Україні почали працювати рівно 20 років тому, у тому числі експерти нашого Центру, завершить трансформацію українського адміністративного права від пострадянського до європейського.

Водночас доводиться констатувати, що в багатьох напрямках державної політики, якими опікується ЦППР, знизився реформаторський потенціал органів державної влади. Усе більша кількість політиків займається підготовкою до виборів наступного року і все менше уваги приділяє поточним реформам. Особливо це стосується діяльності Верховної Ради та Президента.

Розуміючи, як багато для України буде залежати від президентських і парламентських виборів 2019 року, ми ініціювали створення неформального громадського об'єднання «Виборча Рада UA», до складу якої ввійшли відомі науковці та громадські діячі. Її завданням визначили сприяння максимально змістовному проходженню виборчих кампаній, приділення уваги в них найактуальнішим проблемам суспільного розвитку, мінімізації популізму.

2019 рік буде складним і визначальним для країни через президентські і парламентські вибори. Також він буде часом випробування і для нашого Центру через закінчення двох довготривалих грантових проектів, наявність яких дозволяла нам стратегічно планувати роботу і суттєво зміцнити колектив новими експертами. А втім, ми з оптимізмом дивимося в майбутнє. Переконані, що звернути Україну з вибраного шляху європейських реформ уже ніхто не зможе. А значить, і для нас буде багато важливої та цікавої роботи.

Ігор Коліушко,
Голова Правління ЦППР

Про Центр політико-правових реформ

Центр політико-правових реформ — це недержавний аналітичний центр, заснований у 1996 році після ухвалення Конституції України. ЦППР є неурядовою неприбутковою позапартійною організацією, яка працює на загальнодержавному рівні — як у столиці, так і регіонах України.

Наша місія — утвердження в Україні демократії, правовладдя (верховенства права), належного врядування та інших європейських цінностей шляхом сприяння інституційним реформам.

Ми:

- готуємо аналітику, яка лягає в основу державних рішень;
- беремо участь у розробці стратегічних документів, що визначають план реформування держави;
- ініціюємо, розробляємо закони та зміни до законів з урахуванням вимог та потреб суспільства та моніторимо їхню імплементацію;
- згуртовуємо провідних експертів у галузі права.

Напрямки діяльності:

- конституціоналізм;
- урядування та публічна адміністрація;
- судівництво;
- кримінальна юстиція;
- протидія корупції.

Конституціоналізм

Юлія Кириченко
керівник напрямку

Богдан Бондаренко
експерт

Ігор Коліушко
експерт

НАША МЕТА

Підпорядкувати владу Конституції України.

ПІДСУМОК РОКУ

1. Уперше в історії України було ***запроваджено правовий режим воєнного стану*** (у 10 областях строком на 28 днів, починаючи з 28 листопада).

2. ***Конституційна реформа.*** Конституційна реформа в частині владного трикутника (Парламент — Президент — Уряд), як і в 2017 році, не була в пріоритеті діяльності Верховної Ради України. Протягом року порушувалися такі питання: скасування депутатської недоторканності, закріплення євроатлантичних намірів, зміни ст. 41 Конституції України, перейменування Дніпропетровської та Кіровоградської областей. Проте, на жаль, шляхи вирішення комплексних проблем повноважень та взаємодії ВРУ, Президента та Уряду Парламент не розглядав. Важливо відмітити, що напередодні виборів дискурс навколо цих проблем активно ведуть опозиційні політики.

3. ***Конституційна юрисдикція.*** На початку року Конституційний Суд України ухвалив новий Регламент своєї діяльності, обрав голову та вийшов з кризи, якою характеризувався попередній рік його діяльності. На жаль, потягом 2018 року так і не було ухвалено жодного рішення за конституційними скаргами. Восени склад суду був повністю доукомплектований за квотою ВРУ (із затримкою на рік). На нашу та думку 47 народних депутатів, процедура призначення суддів КСУ за квотою ВРУ не відповідає Конституції. Відповідне подання знаходиться в КСУ на етапі відкриття провадження.

4. ***Референдум.*** У квітні 2018 року нарешті скасовано Закон «Про всеукраїнський референдум» 2012 року. ЦППР розробив та ініціював внесення конституційного подання. Правовий супровід у КСУ здійснювала член Правління ЦППР Юлія Кириченко. Багаторічна боротьба проти цього закону завершилася перемогою. Наразі гостро стоїть потреба ухвалення нового законодавства, оскільки процедура проведення референдумів досі не врегульована. На жаль, питання референдуму, як і інші проблеми конституційного права, не надто хвилюють Парламент, тому проект Закону №2145а не розглянули навіть у першому читанні.

5. ***Вибори, партії.*** Запровадження пропорційної виборчої системи з відкритими регіональними списками на парламентські вибори 2019 року провалено. Реформа політичних фінансів перебуває в стагнації, що пов'язано із загальним станом Національного агентства з питань запобігання корупції та ВРУ.

Загалом 2018 рік був провальним для політико-правових змін.

НАШІ ДОСЯГНЕННЯ

1. Забезпечили ***правовий супровід у Конституційному Суді України визнання неконституційним Закону «Про всеукраїнський референдум» 2012 року.***

2. ***Розробили конституційні подання*** щодо неконституційності електронного декларування активістів і процедури призначення суддів КСУ за квотою Верховної Ради України та адвокатували їх внесення до КСУ народними депутатами.

3. Підготували ***аналітичні звіти*** «Запровадження інституту конституційної скарги в Україні» і «Напівпрезиденціалізм та інклюзивне врядування в Україні: пропозиції для конституційної реформи» (у співавторстві).

4. ***Допомогли КСУ розпочати процес з відновлення довіри*** до його роботи (розроблення комунікаційної стратегії, круглі столи, прес-конференції, теле- та радіоефіри).

5. Провели ***тренінги та брейн-ринги*** з метою підвищення усвідомленої участі громадян у виборах та обізнаності з конституційними процесами.

6. Провели ***регіональні тренінги*** (Львів, Харків, Дніпро, Запоріжжя) із складання та подання конституційної скарги.

7. Підготували ***експертні висновки*** до восьми виборчих законопроектів, зареєстрованих у Парламенті.

8. Спільно з партнерами провели низку ***парламентських дискусій про необхідність конституційної реформи.***

9. Знайшли регіональних експертів-однодумців з питання необхідності підвищення конституційної культури в Україні.

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

У 2019 році ми:

сприятимемо проведенню комплексної конституційної реформи в частині «владного трикутника»;

в інклюзивний спосіб сприятимемо формуванню незалежного конституційного судочинства, здатного захистити Конституцію України;

проводитимемо інформаційно-просвітницьку кампанію з підвищення обізнаності громадян з Конституцією;

сприятимемо ухваленню нового демократичного референдумного законодавства, яке буде відповідати Конституції та міжнародним стандартам;

сприятимемо запровадженню пропорційної виборчої системи з відкритими регіональними списками та розвитку політичних партій через реформу політичних фінансів;

розвиватимемо експертну регіональну мережу конституціоналістів;

сприятимемо реалізації конституційної реформи 2016 року щодо правосуддя.

Урядування та публічна адміністрація

Урядування

Ігор Коліушко
керівник напрямку

Вікторія Дерець
експерт

Віктор Тимощук
експерт

Павло Білак
експерт

НАША МЕТА

Сприяти виконавчій владі в гарантуванні дотримання прав людини і виконання законів відповідно до принципів правовладдя та належного урядування, відповідально формувати та ефективно реалізовувати політику сталого розвитку країни.

ПІДСУМОК РОКУ

1. У 2018 році тривало реформування ***пілотних міністерств*** відповідно до Стратегії реформування державного управління (2016 р.). Реформа міністерств передбачає створення в них директоратів політики і директорату стратегічного планування та європейської інтеграції з метою створення умов для виконання своєї основної функції — формування державної політики в закріпленій за ними сфері відповідальності.

2. У жовтні Постановою Кабінету Міністрів України «Про завершення реформування структури апарату деяких міністерств» ***зменшено кількість пілотних міністерств*** з 10 до 8. На жаль, з переліку виключені Міністерство фінансів України та Міністерство юстиції України. Поки зарано говорити про «завершення реформування», проте ухвалення постанови було довгоочікуваною подією для закріплення подальших змін у системі центральних органів виконавчої влади. Передбачені нею заходи спрямовані на посилення інституційної спроможності міністерств до формування державної політики, поступове позбавлення невластивих повноважень, оптимізацію рівнів управління у структурі апарату міністерств, упорядкування функцій та структури секретаріату міністерства.

3. Багато уваги приділялося питанню визначення та розмежування сфер державної політики, за розробку якої відповідальні міністерства. Зараз поділ на сфери державного управління досить умовний, без чітко визначених критеріїв, тому чимало питань залишаються поза увагою держави, а щодо деяких інших повноваження ЦОВВ дублюються. Чітке визначення сфер державної політики дозволить охопити увагою Уряду всі важливі для суспільства питання. Кожна сфера буде поділятися на підсфери, за які відповідатимуть директорати міністерств.

4. Наприкінці року на основі висновків SIGMA ***підготовлені нові редакції*** Стратегії реформування державного управління та Концепції оптимізації системи ЦОВВ. У грудні ці документи схвалені Урядом, проте їхній зміст не виправдав очікування, оскільки, разом з покращенням одних розділів, були погіршені інші (зменшено конкретику, розтягнуті строки). У 2018 році план заходів до Концепції так і не було розроблено, проте його замінила ухвалена Урядом згадана вище постанова.

5. Реформа міністерств була найбільш проблемним і найменш успішним напрямом реформи державного управління. Реформа державної служби більш результативна. У ній увага приділялася покращенню роботи з управління персоналом, розробленню електронної бази даних державних службовців та реформуванню системи підвищення їх кваліфікації. Однак сповільнення темпів реформи державного управління призвело до того, що інтерес до державної служби знижується, а кількість зацікавлених узяти участь у конкурсах на посади державної служби зменшується.

НАШІ ДОСЯГНЕННЯ

1. У співпраці з експертами Проекту EU4PAR ***підготували нову редакцію законопроекту «Про Кабінет Міністрів України та центральні органи виконавчої влади»***. Вітчизняна практика державного управління свідчить, що за наявності застарілих підходів до законодавчого регулювання діяльності КМУ та ЦОВВ буде важко втілити в життя ідею про те, що Уряд та міністерства мають стати ефективними органами формування політики. Увесь процес формування та реалізації державної політики має регулюватися одним законом. Оскільки міністерства є «продовженням» Уряду, повноцінна діяльність останнього без них неможлива. Інші ЦОВВ повинні реалізовувати державну політику, сформовану міністерствами та затверджену Урядом.

2. Голова правління ЦППР Ігор Коліушко брав участь у роботі Координаційної ради з питань реформування державного управління та Комісії з питань вищого корпусу державної служби. Окрім того, експерти ЦППР активно працювали в межах групи Реанімаційного Пакету Реформ «Реформа публічної адміністрації», готували спільні документи та заходи.

3. Експерти ЦППР підготували «Моніторинговий звіт про виконання у 2017-2018 роках Стратегії реформування державного управління України на 2016-2020 роки», який презентували на засіданні Комітету ВРУ з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування.

4. Систематично консультували Секретаріат КМУ та пілотні міністерства з питань реформування останніх, брали участь у засіданнях, нарадах, робочих зустрічах, долучалися до підготовки нової редакції Стратегії та змін до Концепції. Це сприяло формуванню в урядовців розуміння того, якою має бути структура державної політики та як побудована система органів виконавчої влади. Адже відсутність у посадовців достатніх знань про сутність та необхідність реформи загрожує недосягненням її мети та знеціненням уже отриманих результатів.

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

У 2019 році ми:

адвокатуватимемо ухвалення законопроекту «Про Кабінет Міністрів України та центральні органи виконавчої влади». Заплановано обговорення законопроекту із колом зацікавлених осіб, його доопрацювання з урахуванням їх зауважень та пропозицій. Особливо важливо відстояти його принципові положення в дискусіях з Міністерством юстиції України;

наполягатимемо на необхідності ухвалення законопроекту про внесення змін до Закону «Про державну службу», який має вирішити низку проблемних питань, виявлених на практиці;

працюватимемо на досягнення мети реформи міністерств — нова організаційна структура повинна забезпечити якісне формування державної політики. Будемо продовжувати моніторити стан реформи державного управління: дотримання строків виконання заходів, повноту їх виконання та їх достатність. За потреби — готуватимемо та вноситимемо пропозиції з удосконалення процесу реформування.

Реформа пілотних міністерств — це лише перший крок реформи публічної адміністрації. На черзі — реформа тих міністерств, що не були включені до переліку пілотних, а також удосконалення розподілу повноважень між міністерствами та іншими ЦОВВ, реформа інших ЦОВВ і місцевих органів виконавчої влади.

Урядування та публічна адміністрація

Публічна адміністрація

Віктор Тимощук
керівник напрямку

Євген Школьний
експерт

Ігор Коліушко
експерт

НАША МЕТА

Зробити Україну по-справжньому сервісною державою, скерувати публічну адміністрацію до ефективного служіння інтересам громадян та забезпечення дотримання прав людини.

ПІДСУМОК РОКУ

Протягом 2018 року у сфері надання адміністративних послуг і впровадження загальної адміністративної процедури спостерігалися як позитивні, так і негативні тенденції. Зокрема:

1. ***У Верховній Раді України зареєстровано законопроект про адміністративну процедуру.*** У січні 2018 року створено нову робочу групу при Міністерстві юстиції України з доопрацювання законопроекту про загальну адміністративну процедуру. Доопрацьований законопроект (за основу було взято попередній текст, позитивно оцінений Програмою SIGMA в 2014–2015 рр.) схвалено Кабінетом Міністрів України та наприкінці грудня зареєстровано у ВРУ під №9456. Законопроект знову отримав позитивний висновок Програми SIGMA.

2. ***Мережа центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) активно розбудовується.*** У 2018 році в Україні створено 47 нових ЦНАП і територіальних підрозділів. Станом на кінець року 125 ЦНАП працюють в ОТГ. Покращується рівень інтегрованості багатьох ЦНАП, тобто зростає кількість видів популярних послуг, які надаються в них.

3. ***Прогрес у децентралізації адміністративних послуг відсутній.*** На жаль, у 2018 році не відбулося жодних зрушень у цьому напрямку з часу останньої хвилі децентралізації послуг у 2015 році, коли Мін'юст віддав місцевому самоврядуванню повноваження з реєстрації бізнесу і нерухомості. Законопроект №6150 про децентралізацію послуг з державної реєстрації актів цивільного стану (ДРАЦС) перебуває без руху в Парламенті ще з лютого 2017 року. Проект не розглянуто навіть у першому читанні. Водночас Мін'юст замість просування важливих законів узявся розбудовувати мережу власних відомчих офісів «Open Space», де громадяни можуть отримати лише послуги з ДРАЦС. У ЦНАП вони могли б отримувати їх у комплексі з іншими адміністративними послугами. Єдине, на що спромігся Мін'юст, – видати де-факто у вересні Наказ №2825/5, яким ЦНАП дозволено приймати документи для послуг з ДРАЦС. Однак більшість з цих послуг особа не отримає за один візит невідкладно, адже ЦНАП доведеться відвозити документи заявників до органів юстиції, а потім забирати звідти результати (свідоцтва тощо).

Жодних ініціатив з децентралізації своїх послуг не проявили за рік також Міністерство внутрішніх справ України і Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру. Як наслідок, послуги з реєстрації транспортних засобів, видачі посвідчення водія і реєстрації земельної ділянки досі не децентралізовані. Перші з них взагалі надаються лише через кілька ЦНАП, причому переважно частково (первинна реєстрація авто та обмін посвідчення водія). Таким чином, вимоги Плану заходів з реалізації Стратегії реформування державного управління України на 2016–2020 роки проігноровані з боку цих органів.

4. ***Проблемні питання паспортного законодавства досі не врегульовано.*** Попри численні невдоволення з боку громадян у сфері паспортних послуг, що нерідко висвітлюються у медіа, МВС та Державна міграційна служба України продовжують ігнорувати пропозиції від громадськості про можливі шляхи вирішення проблем паспортної сфери. Так, громадяни, які мають паспорт у формі картки, досі підтверджують своє місце проживання паперовими довідками; переліки документів для отримання паспортних послуг не визначені на рівні закону; платежі за паспорти непрозорі і зависокі для паспортів у формі картки (через штучно нав'язаний у ній «чіп»), ДП «Документ» й надалі незаконно стягує додаткові 400 грн при оформленні паспортів.

5. ***Порядок нарахування і справляння адміністративних зборів досі не закріплено на рівні закону.*** Цю проблему порушено в Стратегії реформування державного управління України на 2016–2020 роки, згідно з якою в Україні необхідно врегулювати на законодавчому рівні питання оплати адміністративних послуг. Однак Уряд цю вимогу Стратегії ще не виконав, оскільки такий законопроект безпідставно виключено з Плану заходів. Фахівці Мінекономрозвитку наразі вважають, що плата за адмінпослуги має визначатися в окремих законах, які регулюють порядок надання таких послуг. На думку ЦППР, на рівні закону необхідно закріпити не лише розміри платежів за надання адмінпослуг, а й чіткий та прозорий порядок їх визначення та адміністрування.

НАШІ ДОСЯГНЕННЯ

Протягом 2018 року ми займалися просвітницькою діяльністю у сфері надання адміністративних послуг, адвокацією та розробкою законопроекту про загальну адміністративну процедуру.

Наші здобутки за рік:

1. Долучилися до ***робочої групи Міністерства юстиції України з доопрацювання законопроекту про загальну адміністративну процедуру.*** До її складу увійшли фахівці ЦППР Ігор Коліушко та Віктор Тимощук, які взяли участь у понад 30 засіданнях протягом року.

2. ***Провели серію регіональних тренінгів з питань інтеграції нових адміністративних послуг*** (насамперед з ДРАЦС, соцзахисту) до ЦНАП (Львів, Дніпро, Харків, Одеса). Рекомендації та приклади ефективних способів інтеграції нових послуг до ЦНАП опубліковані в збірнику «Механізми та виклики інтеграції базових адмінпослуг до ЦНАП».

3. ***Актуалізували проект Концепції Закону про адміністративний збір, законопроект про адміністративний збір та перелік додатків до цього законопроекту.*** Ці документи мають на меті забезпечити справедливу вартість адміністративних послуг для споживачів, запобігти незаконним поборам під час надання цих послуг, а також сприяти належному обсягу надходжень коштів до державного та місцевих бюджетів за рахунок справляння адміністративних зборів. Проект Концепції законопроекту та сам законопроект з додатком надіслано до Мінекономрозвитку.

4. ***Розробили законопроект про внесення змін до закону про Єдиний державний демографічний реєстр***, що регулює паспортну сферу. Ним пропонується вирішення низки проблем у цій сфері. Законопроект надіслано до МВС та ДМС. На його підтримку проведено прес-конференцію, зроблено публікації в медіа, експерти виступили на телебаченні та радіо.

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

У 2019 році ми:

адвокатуватимемо ухвалення законопроекту про адміністративну процедуру;

проводитимемо просвітницьку діяльність із застосування загальної адміністративної процедури в Україні, насамперед для фахівців, які можуть надалі виступати в ролі тренерів та носіїв інформації про цей законопроект;

адвокатуватимемо децентралізацію базових адмінпослуг: реєстрацію актів цивільного стану, транспортних засобів та видачу посвідчення водія;

адвокатуватимемо зміни в паспортному законодавстві з метою усунення проблем для громадян;

адвокатуватимемо ухвалення закону про адміністративний збір;

продовжимо просувати ідею ЦНАП як інтегрованого офісу з належним переліком послуг та швидким обслуговуванням. Проведемо дослідження в цій сфері та підготуємо пропозиції Уряду та органам місцевого самоврядування.

Судівництво

Роман Куйбіда
керівник напрямку

Максим Середа
експерт

Роман Смалюк
експерт

Тетяна Руда
експерт

НАША МЕТА

Реформувати систему правосуддя в інтересах суспільства.

ПІДСУМОК РОКУ

2018 рік виявився насиченим на події.

1. Верховна Рада України створила законодавчу основу для формування Вищого антикорупційного суду, який розглядатиме справи про топ-корупцію. Необхідність створення цього суду обґрунтовувалася тим, що розгляд справ високопосадової корупції у місцевих судах зволікався роками, а судді цих судів не сприймаються спроможними протистояти впливам. Великий запит на його утворення йшов від громадських організацій і міжнародних партнерів України. Найскладнішим виявилося питання про те, хто і як добиратиме суддів цього суду. Парламент погодився на залучення до процесу ухвалення рішень щодо кандидатів авторитетних міжнародних експертів.

2. Розпочалося формування Вищого антикорупційного суду, а також конкурс на 78 нових посад у Верховному Суді.

3. Вища кваліфікаційна комісія суддів розпочала співбесіди в межах процедур кваліфікаційного оцінювання суддів. Громадська рада доброчесності відмовилася брати участь у процесі, заявивши про конвеєрний спосіб оцінювання, без ретельної перевірки суддів, про незаконні зміни до регламенту ВККС, які встановили непосильні вимоги до Громадської ради доброчесності, а також про непрозорість самого оцінювання. У результаті співбесід лише 3% суддів були визнані такими, що не відповідають вимогам до посади судді.

4. Відбулася «реорганізація» апеляційних судів. Однак, окрім назви, у більшості випадків нічого не змінилося (лише декілька судів були об'єднані). Усупереч конституційним вимогам склад суддів «нових» судів було сформовано шляхом переведення чинних суддів, а не через конкурс.

5. Російська агресія, що триває на Сході України, негативно позначилася на стані захищеності людей, зокрема й забезпеченні права на доступ до правосуддя. Новий закон про реінтеграцію Донбасу, яким АТО замінено на Операцію об'єднаних сил, вніс певну невизначеність щодо чинності іншого законодавства, розрахованого на застосування в умовах АТО.

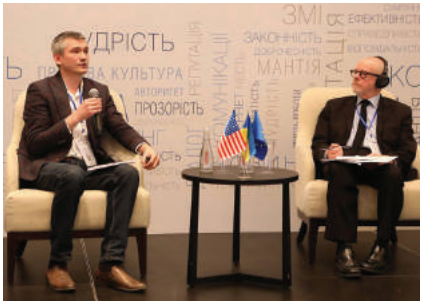

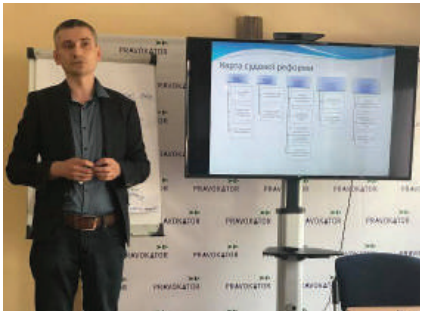

НАШІ ДОСЯГНЕННЯ

1. ***Запровадили практику підготовки щорічних альтернативних доповідей про незалежність суддів.*** У 2018 році Вища рада правосуддя вперше оприлюднила доповідь про стан забезпечення незалежності суддів, де зробила висновок, що гарантії незалежності суддів практично впроваджені в життя. ЦППР в альтернативній доповіді з посиланням на факти спростував цю тезу.

2. Проаналізували дисциплінарну практику Вищої ради правосуддя та її дисциплінарних палат щодо суддів і виявили в ній серйозні проблеми, зокрема й такі, що становлять загрозу для незалежності суддів. Результати аналізу оприлюднено у звіті.

3. Спільно з партнерськими організаціями ***підготували експертну*** оцінку ***процедури формування нового Верховного Суду***, яке відбулося у 2017 році, з рекомендаціями на майбутнє. Деякі з рекомендацій експертів ЦППР були враховані під час ухвалення у 2018 році законів про створення Вищого антикорупційного суду. Зокрема, міжнародні експерти, долучені до формування цього суду, отримали можливість ухвалювати рішення про недоброчесність кандидатів спільно з Вищою кваліфікаційною комісією суддів замість надання необов'язкових висновків.

4. ***Представили результати*** ***першої програми моніторингу судових засідань в Україні,*** реалізовану спільно з Координатором проектів ОБСЄ в Україні. За масштабами програма не має аналогів у регіоні ОБСЄ — за декілька місяців відвідано 1 400 судових засідань в усіх регіонах країни. Про методологію дослідження експерти ЦППР розповіли також під час Щорічної зустрічі з моніторингу судових процесів, яку Бюро демократичних інституцій і прав людини ОБСЄ провело в червні 2018 року.

5. Спільно з коаліцією науковців та експертів ***представили звіт*** ***«Правосуддя на Сході України в умовах збройної агресії Російської Федерації»,*** заснований на дворічному емпіричному дослідженні. Презентації звіту відбулися у Верховній Раді України в Києві та ключових містах Донецької й Луганської областей.

6. ***Видали посібник для громадських організацій*** ***«Судова реформа: як громадяни можуть зробити її успішною»*** і провели тренінги з участі громадськості в судовій реформі для регіональних партнерів (Львів, Харків, Дніпро, Київ).

7. Чотири експерти ЦППР увійшли до нового складу **Громадської ради доброчесності**, яка згідно із законом може давати Вищій кваліфікаційній комісії суддів негативні висновки про суддів і кандидатів на посаду судді.

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

У 2019 році ми:

продовжимо практику оприлюднення громадських доповідей про суддівську незалежність, альтернативних до офіційних доповідей, які щорічно має робити Вища рада правосуддя відповідно до закону;

представимо результати громадського моніторингу процедур кваліфікаційного оцінювання суддів, яке відбувається в межах судової реформи;

оприлюднимо результати дослідження, як функціонує «судочинство» на тимчасово окупованих територіях Донецької та Луганської областей;

розповімо, які інновації запроваджують суди, щоб люди були задоволені їхньою роботою;

зазирнемо в майбутнє українського правосуддя.

Кримінальна юстиція

Олександр Банчук
керівник напрямку

Борис Малишев
експерт

Микола Хавронюк
експерт

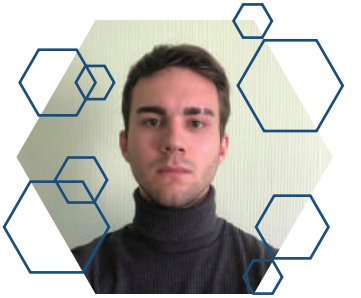

Ярослав Хавронюк
експерт

НАША МЕТА

Створити ефективну систему органів кримінальної юстиції, яка гарантує безпеку кожному громадянину та суспільству в цілому від протиправних посягань одночасно із дотриманням прав і свобод осіб у процедурі досудового розслідування кримінальних правопорушень.

ПІДСУМОК РОКУ

Особливої уваги заслуговують такі події у сфері кримінальної юстиції, які сталися протягом 2018 року:

1. Приведено у відповідність до Конституції України 1996 року діяльність прокуратури, оскільки розпочало роботу Державне бюро розслідувань, яке перебрало на себе функцію з досудового розслідування.

2. Прокурори стали більш захищеними від незаконного дисциплінарного переслідування і звільнення. Робота Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів і нова дисциплінарна процедура гарантують нові механізми захисту прав прокурорів.

3. Діяльність органів кримінальної юстиції суттєво ускладнилася внаслідок змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо порядку призначення експертиз і строків досудового розслідування, які набрали чинності з 15 березня 2018 року.

НАШІ ДОСЯГНЕННЯ

1. Дослідили практику роботи Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів. За результатами дослідження опублікували звіт «Дисциплінарна відповідальність прокурорів в Україні».

2. Дослідили практику роботи поліцейських комісій, підготували звіт «Поліцейські комісії в Україні: звіт за результатами дослідження» та обговорили його результати з керівництвом поліції та членами комісій у різних регіонах країни.

3. Брали участь у підготовці Закону «Про кримінальні проступки», який Верховна Рада України ухвалила в листопаді 2018 року.

4. Брали участь у нормативному забезпеченні діяльності Державного бюро розслідувань, висвітлювали проблеми в медіа та були залучені до набору кадрів. ДБР запрацювало восени 2018 року.

5. Зауваження експертів ЦППР до окремих положень та звернення про необхідність надання поліцейським прав, гарантованих Конституцією України, враховані при підготовці до другого читання Закону «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України». Статут набрав чинності восени 2018 року. Він дозволяє захистити поліцейських від безпідставного притягнення їх до дисциплінарної відповідальності чи звільнення з органів поліції.

6. Більшість висловлених громадськістю, у тому числі експертами ЦППР, пропозицій враховано в затвердженому Урядом Порядку проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції. Цей документ передбачений Законом «Про Національну поліцію України» 2015 року та передбачає здійснення щорічної загальнонаціональної оцінки поліції незалежними соціологічними службами, які відбиратимуться на підставі Закону «Про публічні закупівлі».

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

У 2019 році ми:

представимо результати дослідження практики роботи Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів в окремих регіонах України (Львів, Харків, Дніпро, Одеса);

адвокатуватимемо узгодження ухваленого Закону «Про кримінальні проступки» з міжнародними стандартами;

працюватимемо для повного забезпечення роботи Державного бюро розслідувань на рівні закону (ухвалення змін щодо оперативних підрозділів, усунення зовнішньої комісії від конкурсів на посади, окрім директора, його першого заступника та заступника тощо);

досліджуватимемо участь громад в охороні правопорядку в Україні.

Протидія корупції

Микола Хавронюк
керівник напрямку

Дмитро Калмиков
експерт

Антон Марчук
експерт

НАША МЕТА

Створити дієву систему запобігання і протидії корупції.

ПІДСУМОК РОКУ

Протягом 2018 року спільними зусиллями держави і громадянського суспільства вдалося досягти таких позитивних зрушень в антикорупційній сфері:

1. Створено Вищий антикорупційний суд. Розпочався конкурс на суддівські посади та створені інші умови для початку діяльності цього суду навесні 2019 року.
2. Сформовано і розпочало діяльність Державне бюро розслідувань. Прокуратуру нарешті остаточно позбавлено функції досудового розслідування.
3. Розпочало активну діяльність Національне агентство з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.

Водночас слід констатувати, що загалом антикорупційна реформа уповільнилася, а в деякій частині розпочалася контрреформа:

1. Національне агентство з питань запобігання корупції не виправдовує покладених на нього сподівань суспільства і потребує повного перезавантаження.
2. Порядок проведення перевірки на доброчесність публічних службовців із дотриманням стандартів прав людини законом не визначено.
3. Автоматизацію перевірок електронних декларацій не забезпечено.
4. Належний правовий захист викривачів корупції та осіб, які розкривають інформацію про загрозу чи шкоду суспільним інтересам, не забезпечено.
5. Орган, відповідальний за незалежний державний контроль у сфері доступу до публічної інформації, законом не визначено, що не дозволяє забезпечити ефективний контроль за дотриманням права на доступ до публічної інформації.
6. Доступ до інформації про діяльність Верховної Ради України, її комітетів і депутатів законодавчо не забезпечено.
7. Відповідальність за неособисте голосування у ВРУ не встановлено.
8. Право на зняття інформації з комунікаційно-транспортних мереж (прослуховування) детективам Національного антикорупційного бюро України не надано.

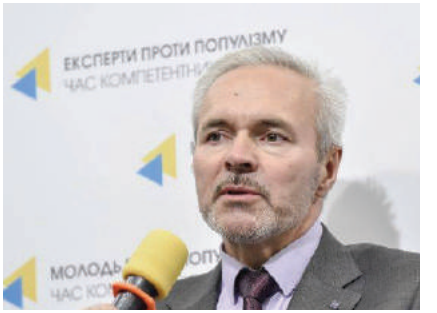

НАШІ ДОСЯГНЕННЯ

З метою вплинути на жахливу ситуацію з корупцією в Україні експерти ЦППР протягом 2018 року:

1. здійснювали незалежний аналіз стану справ у сфері формування та реалізації антикорупційної політики і готували «Альтернативний звіт з оцінки ефективності впровадження державної антикорупційної політики»;

2. брали участь у розробці нових та/або доопрацюванні чинних політичних програмних документів у сфері антикорупції;

3. здійснювали постійний моніторинг діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції в контексті забезпечення ним законності і прозорості політичних фінансів;

4. розробляли та адвокатували ухвалення проекту Закону «Про запровадження кримінальних проступків» з метою зменшення дискретності повноважень слідчих, прокурорів та суддів;

5. спільно з IFES, NDI, Центр UA брали участь в організації та проведенні серії тренінгів для представників політичних партій, спрямованих на їхню просвіту та налагодження співпраці з НАЗК;

6. розробляли методичні рекомендації для детективів Національного антикорупційного бюро України і Державного бюро розслідувань, прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з правильної кваліфікації та методики розслідування корупційних злочинів;

7. надавали постійну науково-експертну допомогу НАБУ і САП, консультували детективів і прокурорів зі складних питань кваліфікації корупційних злочинів;

8. готували завдання для конкурсу на посади суддів Вищого антикорупційного суду;

9. проводили експертизу антикорупційних програм органів державної влади;

10. здійснювали моніторинг та експертизу проектів законів, які безпосередньо стосуються реалізації антикорупційної реформи, на відповідність положенням Антикорупційної стратегії та міжнародним стандартам;

11. аналізували практику виконання НАЗК у 2016–2018 рр. адміністративно-юрисдикційної функції; визначали ризики, які зумовлюють низьку ефективність діяльності НАЗК у цій сфері;

12. розробляли проект Методичних рекомендацій НАЗК щодо проведення антикорупційної експертизи;

13. здійснювали моніторинг діяльності правоохоронних органів і суду в контексті забезпечення невідворотності кримінальної відповідальності за корупційні злочини;

14. сприяли розвитку регіональних та місцевих антикорупційних громадських організацій, а також систематично здійснювали антикорупційну просвіту населення.

ПЛАНИ НА НАСТУПНИЙ РІК

У 2019 році ми:

сприятимемо перезавантаженню Національного агентства з питань запобігання корупції, щоб воно стало ефективним центром творення державної антикорупційної політики;

розроблятимемо альтернативний проект Антикорупційної стратегії та Державної програми з її реалізації, які відповідатимуть реаліям, враховуватимуть актуальні ризики та міститимуть релевантні заходи;

захищатимемо чинні прогресивні норми антикорупційного законодавства від спроб їхнього вихолощення через постійний аналіз поданих до Верховної Ради України законопроектів;

підтримуватимемо незалежність Національного антикорупційного бюро України та автономність Спеціалізованої антикорупційної прокуратури через запобігання спробам знищити відповідні гарантії;

продовжимо практику аналізу проектів нормативно-правових актів у сфері антикорупційної політики та надалі надаватимемо рекомендації з їх удосконалення;

надаватимемо допомогу державним органам у формуванні антикорупційної політики через розробку й адвокацію системи рекомендацій за результатами її аналізу;

опублікуємо посібник «Корупційні схеми» з методичними рекомендаціями для детективів НАБУ і Державного бюро розслідувань, прокурорів САП з правильної кваліфікації та методики розслідування корупційних злочинів;

підготуємо узагальнення судової практики у справах про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, і проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо удосконалення змісту статей 172-4 — 172-9)»;

підготуємо узагальнення судової практики у справах про корупційні злочини;

підготуємо проект Закону «Про кримінальну статистику».

Участь у коаліціях громадських організацій, роботі органів влади та залучення до роботи нових фахівців

ОФІС ЗВ'ЯЗКУ УКРАЇНСЬКИХ АНАЛІТИЧНИХ ЦЕНТРІВ У БРЮССЕЛІ

У 2014 році ЦППР став ініціатором і співзасновником Офісу зв'язку українських аналітичних центрів у Брюсселі — неурядової організації, яка об'єднує 19 провідних українських і європейських аналітичних центрів та має на меті консолідацію зусиль задля здійснення демократичних перетворень в Україні шляхом просування реформ та європейської інтеграції України. Офіс сприяє поширенню експертної думки своїх членів і займається адвокацією на рівні ЄС формування пріоритетів реформ та їх імплементації в Україні.

Флагманським заходом Офісу є щорічна **Українська Лабораторія в Брюсселі** — унікальна платформа, яка збирає разом представників європейських й українських аналітичних та дослідницьких центрів, представників інституцій ЄС та міжнародних донорів з метою допомогти їм ідентифікувати пріоритети діяльності, обговорити проектні можливості та стимулювати співпрацю. У 2018 році ЦППР на Українській Лабораторії в Брюсселі представив **Микола Степанов**.

Окрім того, на інформаційних ресурсах Офісу на постійній основі публікуються статті та аналітичні матеріали експертів ЦППР українською та англійською мовою задля інформування та привернення уваги міжнародної спільноти до актуальних питань суспільно-політичного життя України.

КОАЛІЦІЯ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ «РЕАНІМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ РЕФОРМ»

У 2014 році, після Революції Гідності, ЦППР став одним з ініціаторів створення коаліції громадських організацій «Реанімаційний Пакет Реформ» — об'єднання, яке підготувало базу необхідних законодавчих ініціатив для запуску процесу реформ.

«У 2014 році ЦППР був серед засновників РПР, пропонуючи до його порядку денного наші напрацювання з реформування Держави. Завдяки РПР багато з них були реалізовані. Сьогодні РПР — це майданчик для синергії зусиль НУО з адвокатування змін у державі та комунікування із медіа, регіонами та міжнародною спільнотою», — голова правління ЦППР Ігор Коліушко.

Експерти ЦППР працюють у складі шести експертних груп:

- конституційна реформа;
- судова реформа;
- реформа органів правопорядку;
- антикорупційна реформа;
- реформа публічної адміністрації;
- муніципальний розвиток.

Спільно з РПР експерти ЦППР готують заяви та конституційні подання, адвокатують ухвалення законопроектів, проводять дослідження та публікують аналітику. Зокрема, у 2018 році експерти ЦППР стали співавторами «Дорожньої карти реформ 2019–2023 рр.» — аналітичного документа, у якому ідентифіковані проблеми та визначені цілі і завдання реформ, які варто провести в різних сферах державної політики.

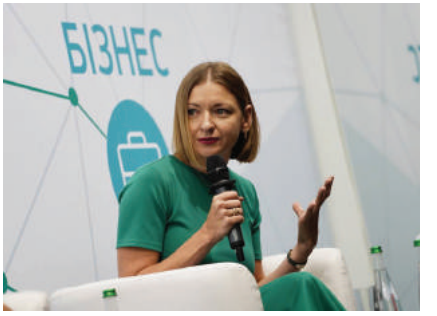

У грудні 2018 року співголовою керівного органу коаліції — Ради РПР стала член правління ЦППР **Юлія Кириченко**.

ГРОМАДСЬКА МЕРЕЖА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА ТА АДМІНІСТРАЦІЇ UPLAN

У жовтні 2017 року ЦППР розпочав проект з розбудови регіональної мережі аналітичних центрів у містах Львів, Харків, Одеса та Дніпро. Мережа отримала назву **Громадська мережа публічного права та адміністрації UPLAN** (Ukrainian Public Law and Administration Network).

Одне із **завдань** Мережі — створення комунікаційного поля для співпраці громадських активістів, науковців, журналістів та представників влади з різних регіонів. Також експерти Мережі проводять дослідження, аналізують політики, готують нормативно-правові акти та долучаються до адвокації реформ. А навчальні заходи спрямовані на обмін досвідом між представниками ОГС та на збільшення кількості людей, які розуміють роль громадянської активності в просуванні демократичних реформ.

Протягом 2018 року експерти зі Львова, Харкова, Одеси, Дніпра та Запоріжжя спільно працювали над аналітичними продуктами, ділилися інформацією із зацікавленими аудиторіями та отримували інституційну підтримку в 7 напрямках:

- конституціоналізм і демократія;
- організація виконавчої влади і реформа державної служби;
- діяльність публічної адміністрації; організація та діяльність органів правопорядку;
- суди і судочинство;
- запобігання корупції;
- місцеве самоврядування та регіональний розвиток.

Аналітичну роботу очолюють експерти ЦППР.

У 2018 РОЦІ ЕКСПЕРТИ МЕРЕЖІ:

- проводили спільні тренінги з регіональними громадськими організаціями та державними органами;
- поширювали експертну аналітику в регіонах для підтримки демократичних реформ;

- доносили актуальну інформацію про реалізацію реформ на регіональному рівні;
- отримали можливість вийти на національний та міжнародний рівень;
- надавали інформацію про больові точки регіонів у контексті впровадження реформ центральним органам влади;
- готували якісну аналітику та фахові коментарі для медіа.

ДОСЯГНЕННЯ МЕРЕЖІ

- 64 регіональні експерти з 5 міст долучилися до роботи в 7 напрямках;
- 32 заходи: тренінги, воркшопи, круглі столи, експертні обговорення;
- запустили інформаційний портал uplan.org.ua — для обміну досвідом між регіональними експертами та аналітичними центрами;
- регіональні експерти публікували свої матеріали в національних медіа;
- регіональні експерти долучилися до роботи над національними дослідженнями у сфері судочинства, надання адміністративних послуг та діяльності органів правопорядку.

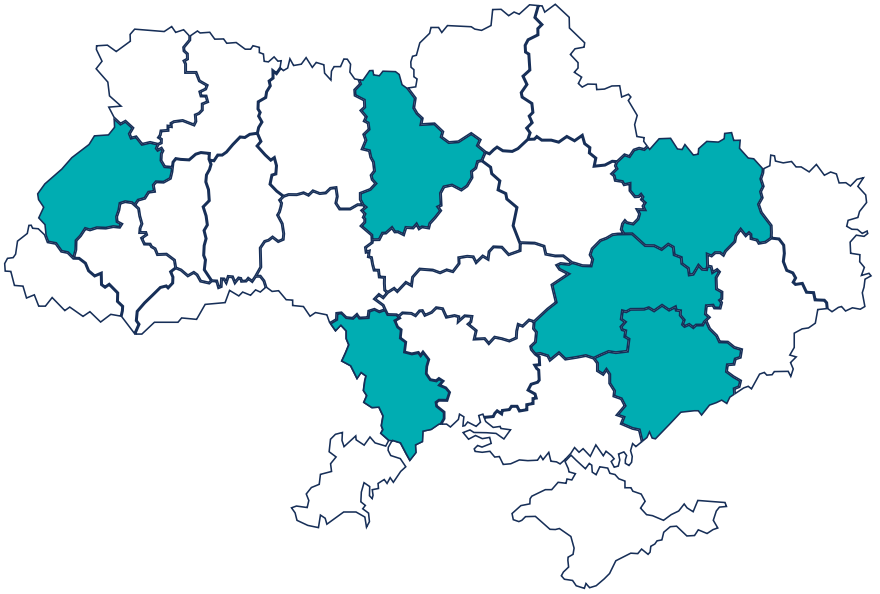

UPLAN

УЧАСТЬ ЕКСПЕРТІВ В ІНШИХ ФАХОВИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ ФОРМУВАННЯХ

Окрім того, експерти ЦППР входять до складу робочих груп, комісій тощо при державних органах влади та керівних органів громадських об'єднань.

Ігор Коліушко	Координаційна рада з питань реформування державного управління при Кабінеті Міністрів України Комісія з питань вищого корпусу державної служби
Роман Куйбіда **Антон Марчук** **Максим Середа** **Роман Смалюк**	Громадська рада доброчесності
Юлія Кириченко	Рада коаліції громадських організацій «Реанімаційний Пакет Реформ» Комісія з оцінки корупційних ризиків у діяльності Конституційного Суду України
Віктор Тимощук	Робоча група при Міністерстві юстиції України з розробки законопроекту про адмінпроцедуру
Євген Школьний	Міжвідомча робоча група при Міністерстві внутрішніх справ України з удосконалення законодавства, що регулює реєстрацію місця проживання
Роман Куйбіда	Рада з питань судової реформи (консультативно-дорадчий орган при Президентові України) Робоча група при Міністерстві освіти України з питань організації та проведення єдиного вступного іспиту за технологією ЗНО для вступу для здобуття ступеня магістра за спеціальністю «Право»
Микола Хавронюк	Національна рада з питань антикорупційної політики при Президентові України
Дмитро Калмиков	Робоча група з удосконалення законодавства про політичні партії при Комітеті ВРУ з питань запобігання і протидії корупції

СТАЖУВАННЯ В ЦЕНТРІ ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ РЕФОРМ

У 2018 році 12 студентів з різних навчальних закладів України пройшли тримісячне стажування в ЦППР. Кожен із стажерів брав участь у роботі одного з напрямів організації під керівництвом експерта ЦППР, а також працював над реалізацією індивідуального проекту, результати якого презентував на підсумковому заході наприкінці грудня.

Сергій Мельник

Вивчав питання незалежності суддів при ухваленні рішень. Один з досліджуваних випадків — судді Апеляційного суду Черкаської області Сергія Бондаренка — стажер описав у статті «Кинув виклик корупції: як суддя відстоював незалежність».

Анастасія Химичук

Занурилася з головою у діяльність Національного агентства з питань запобігання корупції. Результатом такої роботи став «Моніторинговий звіт з ефективності реалізації НАЗК повноважень зі складання протоколів про адміністративні порушення, пов'язані з корупцією (станом на 1 січня 2019 року)», підготовлений спільно з Миколою Хавронюком, та публікація у ЗМІ.

Денис Гартвіг

Провів постатейний аналіз окремих розділів Конституції України (присвячених повноваженням Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України та Президента України) в частині владного трикутника. Його стажування було настільки успішним, що з початку 2019 року Денис долучився до команди ЦППР як молодший експерт.

Інформаційний звіт

183 049
ПЕРЕГЛЯДІВ САЙТУ ЗА РІК

73 936
НОВИХ КОРИСТУВАЧІВ САЙТУ

6 245
ПІДПИСНИКІВ У ФБ

≈ 2000
ЗГАДОК У ЗМІ

218
РОБОЧИХ ЗУСТРІЧЕЙ

157
ВИСТУПІВ НА ПУБЛІЧНИХ ЗАХОДАХ

10
КРУГЛИХ СТОЛІВ

6
ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЙ

19
ТРЕНІНГІВ

8
БРЕЙН-РИНГІВ

18
РОЗРОБОК/ ДООПРАЦЮВАНЬ ЗАКОНОПРОЕКТІВ

> 200
АНАЛІТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

20
ВИДАНЬ

21
ІНФОГРАФІКА

1
ВІДЕОРОЛИК

32
ПОЛІТИЧНІ АНАЛІЗИ ПОДІЙ

9
ІНФОРМАЦІЙНИХ БЮЛЕТЕНІВ

Видання

Конституція Італійської Республіки
Переклад та передмова
В. Шаповала

Напівпрезиденціалізм та інклюзивне врядування в Україні: пропозиції для конституційної реформи
Ю. Кириченко, С. Чоудрі, Т. Седеліус

Конституція Польської Республіки
Переклад та передмова
В. Шаповала

Запровадження інституту конституційної скарги в Україні
Ю. Кириченко, Б. Бондаренко

Конституція Французької Республіки
Переклад та передмова
В. Шаповала

ЦНАП як інноваційний інструмент взаємодії влади та громади

Правосуддя на Сході України в умовах збройної агресії Російської Федерації
Р. Куйбіда, М. Галабала

Дисциплінарна практика Вищої ради правосуддя щодо суддів
М. Середа, Р. Куйбіда, Р. Смалюк

Дотримання права на справедливий суд у судових процесах України
Р. Куйбіда, М. Середа, О. Банчук, М. Борщ, Д. Калмиков, В. Разік, Р. Сухоставець

Судова реформа: як громадяни можуть зробити її успішною
Р. Куйбіда, О. Лебедь, Р. Ліхачов, О. Трубенкова

Моніторинг судових процесів в Україні

Свобода мирних зібрань в Україні: пошук оптимальної моделі регулювання
Р. Куйбіда, М. Середа, О. Трубенкова

Формування нового Верховного Суду: ключові уроки
Р. Куйбіда, Б. Малишев, Т. Шепель, Р. Марусенко

Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції»
О. Банчук, О. Дудоров, В. Луцик, В. Попович, О. Сорока, М. Хавронюк

Звіт про моніторинг судових засідань у справах, завершених детективами НАБУ
В. Валько, О. Сорока

Моніторинговий звіт щодо ефективності реалізації НАЗК у 2016–2018 роках адміністративно-юрисдикційної функції в частині протидії адміністративним правопорушенням, які пов'язані з корупцією (станом на 1 червня 2018 року)
О. Дудоров

Звіт за результатами моніторингу судового розгляду справ, досудове розслідування в яких завершене детективами НАБУ
А. Марчук, В. Валько

Моніторинговий звіт з ефективності реалізації НАЗК у липні-грудні 2018 року повноважень щодо складання протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією (станом на 1 січня 2019 року)
М. Хавронюк, А. Химичук

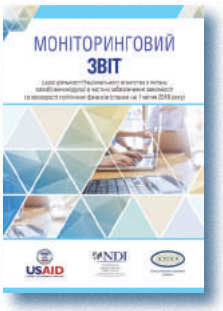

Моніторинговий звіт щодо діяльності НАЗК в частині забезпечення законності та прозорості політичних фінансів (станом на 1 квітня 2018 року)
М. Хавронюк, О. Банчук, М. Середа, О. Сорока, Д. Калмиков

Поліцейські комісії в Україні: звіт за результатами дослідження
О. Банчук, Є. Крапивін, Б. Малишев

Фінансовий звіт

1. Проекти та надходження

№	Проект	Донор	Період	Період	Надходження 2018, грн	Надходження 2018, дол.	Надходження 2018, євро	Цілі
1	Моніторинг судових процесів в Україні	ОБСЄ	01.11.16	20.12.17	**32 598,18**	**1 154,81**	**1 035,18**	Посилити спроможність громадянського суспільства в здійсненні моніторингу судових процесів, проаналізувати результати моніторингу у світлі відповідних міжнародних стандартів справедливого судочинства, виявити прогалини в національній системі, підготувати рекомендації з метою їхнього усунення.
2	Моніторинг діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції в частині забезпечення законності та прозорості політичних фінансів	NDI	01.02.17	31.01.18	**51 913,70**	**1 839,08**	**1 648,57**	Підвищити рівень законності та прозорості політичних фінансів в Україні.
3	Експертна підтримка уряду в реформуванні міністерств в контексті реформи державного управління (функціональний аудит 8 пілотних міністерств та рекомендації щодо їхньої реорганізації)	FCO	15.05.17	28.02.18	**0,00**	**0,00**	**0,00**	Надати експертну підтримку Секретаріату КМУ в реорганізації міністерського апарату відповідно до Стратегії реформування державного управління та європейських стандартів державного управління, що призведе до нової якості роботи міністерств.
4	Посилення спроможності організацій громадянського суспільства в регіонах України впливати на органи державної влади та місцевого самоврядування з метою прискорення реформ	Королівство Нідерландів (Програма Матра)	05.03.16	05.03.18	**585 868,19**	**20 754,80**	**18 604,76**	Надати громадським активістам у великих містах необхідні знання як для впливу на центральну владу з метою прискорення реформ, так і для безпосереднього вирішення питань реформування на місцевому рівні в межах, визначених законодавством.

5	Адміністратегія: розвиток стратегічного управління в урядових інститутах країн Вишеградської четвірки та України	Міжнародний Вишеградський Фонд	12.09.17	28.03.18	**34 345,46**	**1 216,71**	**1 090,67**	Популяризувати концепцію стратегічного управління в публічному секторі країн Вишеградської четвірки та Україні шляхом проведення тренінгів для публічних управлінців, поширення навчальних матеріалів та проведення кейс-стаді.
6	Конституційна скарга: новий інститут захисту прав громадян в Україні	USAID/ Chemonics	03.10.17	20.04.18	**347 380,00**	**12 306,18**	**11 031,36**	Сприяти встановленню справедливого захисту прав осіб в КСУ через інститут конституційної скарги.
7	«Рятуйте Референдум!»	IFES	15.12.17	30.11.18	**0,00**	**0,00**	**0,00**	Скасувати Закон України «Про всеукраїнський референдум».
8	Посилення ролі громадянського суспільства у забезпеченні демократичних реформ і якості державної влади	Європейська комісія	01.10.17	30.09.19	**9 653 752,48**	**341 991,02**	**306 563,46**	• Посилити роль громадянського суспільства у реформуванні держави, покращити публічний діалог між громадянським суспільством та органами влади. • Підвищити рівень поінформованості, потужності та впливовості громадянського суспільства в цілому та громадських організацій зокрема. • Підвищити рівень довіри до влади. • Покращити законодавство в багатьох сферах функціонування держави.
9	Інституційна підтримка ЦППР	USAID/Pact	01.10.17	30.09.20	**2 595 832,28**	**91 959,20**	**82 432,95**	• Посилити залучення громадян то громадської активності на національному, регіональному та локальному рівнях. • Розбудувати національну коаліцію організацій громадянського суспільства та посилити інституційну та організаційну спроможності ЦППР. • Посилити спроможність ОГС в усіх регіонах України для їх впливу на владу на державному та локальному рівнях з метою прискорення реформ.
10	Напівпрезиденціалізм та інклюзивне врядування в Україні: пропозиції для конституційної реформи	IDEA	05.04.18	30.05.18	**122 315,15**	**4 333,10**	**3 884,23**	Публічно презентувати звіт «Напівпрезиденціалізм та інклюзивне врядування в Україні: пропозиції для конституційної реформи» та об'єднати експертів і практиків для обговорення результатів звіту.

11	Просування стандартів доброчесності та прозорості фінансування політичних партій в Україні	IFES/ ЦентрЮей	01.04.18	31.07.19	**514 275,89**	**18 218,59**	**16 331,29**	Підтримати ефективну реалізацію реформи та підвищити прозорість державного фінансування партій.
12	Підготовка альтернативного звіту з оцінки ефективності впровадження державної антикорупційної політики за 2017 рік	Міжнародний Фонд Відродження	01.06.18	28.02.19	**600 000,00**	**21 255,42**	**19 053,53**	Здійснити комплексну оцінку ефективності реалізації державної антикорупційної політики у 2017 році, розробити рекомендації з удосконалення усіх складових антикорупційної політики на найближчий період.
13	Дисциплінарна відповідальність прокурорів в Україні	Рада Європи	22.08.18	05.02.19	**632 200,00**	**22 396,13**	**20 076,07**	Підвищити поінформованість громадянського суспільства про дисциплінарну практику Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів у 2017–2018 рр. та покращити її роботу через удосконалення правового регулювання дисциплінарної процедури.
14	Сервісно-орієнтовані суди західної України	Королівство Нідерландів (Програма Матра)	01.12.18	31.05.21	**712 350,00**	**25 235,50**	**22 621,31**	Зміцнити сервісну орієнтованість судів у західній частині України.
15	Благодійні внески	Благодійні внески			**200,00**	**7,09**	**6,35**	
16	Фінансування діяльності ЦППР з проектів, що адмініструються іншими організаціями або донорами напряму, та інші джерела	Фінансування напряму			**2 269 963,63**	**80 415,07**	**72 084,71**	
	Усього				**₴18 152 995**	**$643 083**	**$576 464**	

FCO Фонд стратегічних програм і фонд двосторонніх програм Міністерства закордонних справ і у справах Співдружності націй Великої Британії

IDEA Міжнародний інститут демократії та сприяння виборам

IFES Міжнародна фундація виборчих систем

NDI Національний демократичний інститут міжнародних справ

USAID Агентство США з міжнародного розвитку

2. Джерела фінансування

№	Джерела фінансування	Сума, грн	Сума, дол.	Сума, євро	%
1	Європейська комісія	9 653 752	341 991	306 563	53,18%
2	USAID/Pact	2 595 832	91 959	82 433	14,30%
3	Фінансування напряму	2 269 964	80 415	72 085	12,50%
4	Королівство Нідерландів (Програма Матра)	1 298 218	45 990	41 226	7,15%
5	Рада Європи	632 200	22 396	20 076	3,48%
6	Міжнародний фонд «Відродження»	600 000	21 255	19 054	3,31%
7	IFES/ЦентрЮей	514 276	18 219	16 331	2,83%
8	USAID/Chemonics	347 380	12 306	11 031	1,91%
9	IDEA	122 315	4 333	3 884	0,67%
10	NDI	51 914	1 839	1 649	0,29%
11	Міжнародний Вишеградський Фонд	34 345	1 217	1 091	0,19%
12	ОБСЄ	32 598	1 155	1 035	0,18%
13	Благодійні внески	200	7	6	0,001%
	Разом	**18 152 995**	**643 083**	**576 464**	**100%**

FCO Фонд стратегічних програм і фонд двосторонніх програм Міністерства закордонних справ і у справах Співдружності націй Великої Британії

IDEA Міжнародний інститут демократії та сприяння виборам

IFES Міжнародна фундація виборчих систем

NDI Національний демократичний інститут міжнародних справ

USAID Агентство США з міжнародного розвитку

3. Бюджет надходжень за донорами

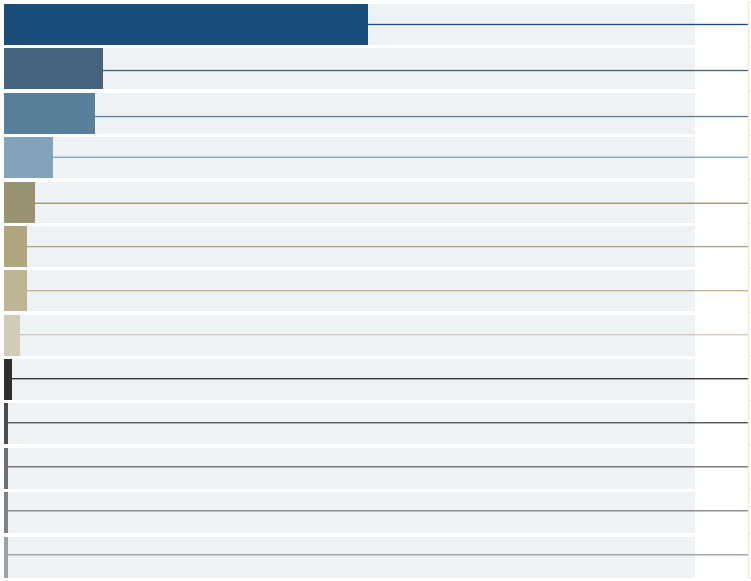

53%	Європейська комісія
14%	USAID/Pact
13%	Фінансування напряму
7%	Королівство Нідерландів (Програма Матра)
4%	Рада Європи
3%	Міжнародний фонд «Відродження»
3%	IFES/ЦентрЮей
2%	USAID/Chemonics
1%	IDEA
0%	NDI
0%	Міжнародний Вишеградський Фонд
0%	ОБСЄ
0%	Благодійні внески

4. Динаміка 2014—2018 рр.

	UAH, надходження	Зростання, UAH	%	USD	Зростання, USD	%	EURO	Зростання, EURO	%	Кількість проектів	/+/-/	%	Кількість донорів	/+/-/	%
2014	5 033 159			364 480			331 345			11			8		
2015	9 325 518	4 292 359	1	438 724	74 244	0	393 613	62 268	0	14	3	0	9	1	0
2016	12 234 205	2 908 687	31,2	500 396	61 672	14,1	461 286	67 673	17,2	22	8	57,1	11	2	22,2
2017	20 047 631	7 813 426	63,9	752 707	252 311	50,4	656 095	194 809	42,2	17	-5	-22,7	14	3	27,3
2018	18 152 995	-1 894 636	-9,5	643 083	-109 624	-14,6	576 464	-79 630	-12,1	14	-3	-17,6	12	-2	-14,3
Усього	**64 793 508**			**2 699 389**			**2 418 803**								

5. Видатки

Категорія видатків	Сума, грн
Оплата праці	**8 958 947**
Гонорари експертам ЦППР та залученим експертам	7 571 646
ЦПД	1 029 720
Зарплати за адміністративну роботу	357 581
Публічні заходи	**1 061 928**
Субгранти	**2 128 002**
Видання, друк	**377 428**
Медіа-моніторинг	**198 840**
Візуалізація	**64 300**
Веб-сайти	**477 282**
Переклад	**216 550**
Аудиторські послуги	**138 870**
Членські внески	**28 524**
Офіс, обладнання та інші витрати	**1 171 007**
Оренда офісів, у т. ч. регіональних партнерів	935 000
Комунальні послуги	94 962
Офісні витрати	42 776
Інформаційно-консультаційні послуги	52 865
Закупівля нового обладнання	34 565
Поштові послуги	3 754
Банківські послуги	7 085
Видатки разом	**14 821 678**

* Різниця між отриманим фінансуванням (18 152 995 грн) та видатками (14 821 678 грн) пояснюється тим, що частину коштів, які надійшли у 2018 році від донорів на виконання проектів, передбачено витратити в 2019 році.

Партнери

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

pact
building
local
promise.

Kingdom of the Netherlands

INTERNATIONAL
RENAISSANCE
FOUNDATION

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Посольство
Великої Британії
в Україні

INTERNATIONAL
IDEA
INSTITUTE FOR
DEMOCRACY AND
ELECTORAL
ASSISTANCE

INTERNATIONAL FOUNDATION FOR ELECTORAL SYSTEMS
IFES
30 Years

NDI
NATIONAL
DEMOCRATIC
INSTITUTE

Visegrad Fund

01001, Україна, м. Київ

вул. Хрещатик, 4, оф. 13

+38 044 278 03 17

+38 044 278 03 72

centre@pravo.org.ua

http://www.pravo.org.ua/

https://www.facebook.com/pravo.org.ua/

https://twitter.com/pravo_center

https://www.youtube.com/user/pravocentre

https://www.slideshare.net/CentrePravo